

Roku
1761.

Nro
XXXIV.

z WILNA. W PIĄTEK DNIA 21. SIERPNIA

W Wilnie d. 21. Sierpnia.

W Sobotę przeszła, to jest, d. 15. Sierpnia J. W. Jmśc Pan Pac Marszałek Wiel: Tryb: Głł: W. X. L. w nagrodę niespracowanej pilności w przywiedzeniu rozróżnionych stron do jedności i czynieniu sprawiedliwości, otrzymawszy od Króla Jmci P. N.M. Order, z onymże tego dnia dał się widzieć.

Tegoż d. o godzinie 4. z południa z Kościoła Święto-Jańskiego do Kościoła Święto-Kazimierskiego Societatis JESU, od teyże Societatis Misjonarzy poczynających, a do 8. Września odprawowac mających Misję, w przytomności J. W. Jmści Pana Marszałka Wielkie-

go Tryb: Głł: W. X. L. tudzież wielu Dygnitarzów, i niezliczonych ludzi mnóstwie odprawia się Processya, gdzie J. W. Jmśc X. Referendarz W. L. spotkać, i początkom pracy pobłogosławić raczył.

Dnia 18. Sierpnia po wypłynieniu zwyczajem zamierzonego czaśu Trybunałowi Duchownemu W. X. L. d. 18. późno, bo równo z mrokiem, szczęśliwie jest zalimitowany.

Tegoż d. J. W. Jmśc X. Sekretarz W. Lit. do Warsz: przed się wziął drogę.

z Lippstadt 29. Lipca.

Wojsko Xcia de Broglie dnia 26. z *Ermitte* do *Gesecke*, i. zaś 17. do *Paderborn* ruszywszy się, tam się złączyło z korpusem Królewica Xa-

wiera: tym czasem dniem przed tym bagażem ciężkie, wielką do obłężenia artylerją i pontony przez *Büren* do *Dümel* odesłano: wojsko też *Xcia de Soubise* ku niższemu *Renowi* mieć się zdaje: wojsko lekkie de *Conflans* (przedtym *Fischerowskie*) d. 26. Miasto *Soest* opuściło, wiele jednak wprzód pieniędzy i kilka zakładników z sobą zabrawszy, których w *Arensberg* wypuszczono; o godzinie 10. wojsko lekkie Alliantów do Miasta *Soest* weszło i spieszo nieprzyjaciela przesładować zaczęło. Xże dziedziczny Brunswicki z całym prawym krzydłem za wojskiem *Xcia de Soubise*, Xże zaś *Ferdynand* przyłączywszy do siebie korpusy Generała de *Spörcken* i *Wagenheim* przez *Borgen* i *Ermite* za *Xciem de Broglie* idzie. Jeśli się to, co mówią, zprawdzi, Xże de *Broglie* wkrótce okolice *Paderbornskie* opuści, i do *Dümel* przybliży się.

Extrakt listu Półkownika de *Coot*e z *Generalney kwatery w Oulgar*e d. 3. Lutego, 1761. Dnia 15. Stycznia 1761. wieczorem od Generała de *Lafcy* przybył do obozu mego Półkownik Artylerji *Durie* z X. Rektorem Jezuickim i dwoma od kompanii Indyjskiej Francuskiej deputowanemi dla ułożenia artykułów poddania się Miasta i fortecy *Pon-*

dybery. Dnia 16. o godzinie 8. rana Granadierom z mego półku oddali Francużi bramę *Ville tour*, a wieczorem bramę w *Citadelli* od Sukienników przezwaną. Po czym zaraz wyznaczylem Kommissarzow dla sporządzenia Inwentarza wszystkich sprzętów wojennych w fortecy się znajdujących, jako też wszystkich osób do Garnizonu i do innych posług tak cywilnych jako i żołnierskich należących, po którego wygotowaniu należono 81. do dalszych usług zgodnych, a 2. niezgodne spiżowe, 436. zgodnych, 48. niezgodnych armat, 82. spiżowych, 7. żelaznych moździerzy, 326. dobrych, 58. łóż zepłowanych armatnych, 146. drewnianych, 7. żelaznych łóż moździerzowych, 182. kul podwoynych, 60264. kul ołowianych różnego gatunku 2599. bomb i granatów, 195. kul kształt gron wylanych, 230580. funtów prochu w baryłkach, to jest 27. barył, każda od 200. funtów, i 1. 88. półbaryłek, każda od 100. funtów, i 36. barył prochu niezgodnego, 40330. funtów prochu w workach: Prócz tego 2907. funtów prochu do mużkietów, 368640. funtów do karabinów, 166510. funtów do strzelby mniejszej, 1550. nowych muszkietów z bagnietami, 325. bez bagnietów

tów, 2351. muszkietów z krukami, blisko 8000. także muszkietów starych i niezgodnych, 18. nowych Angielskich szturmaków, a 8. niezgodnych, 190. nowych Francuskich szturmaków, 73. starey strzelby Kingalskiej, 35. karabinów, 120. długich rac, tychże 50. niezgodnych, a 30. krótkich, 600. par pistoletów nowych, 310. par starych, 3200. nowych wielkich Indyjskich nożów, 1000. nowych palaszów, 195. szerokich rapierów, 3000. nowych bagnetów, tychże 500. starych, 1200. siekier, 3000. nowych żołnierskich ładownic, 2000. starych, 20. skrzyń wielkich napełnionych gwintowemi, 6. muszkietowemi, a 80. do mniejszey strzelby należącemi kulami. 12000. z gorą żelaznych sztemplów, 15. miedzianych 7. mosiężnych barabanów, 17. drewnianych; 28. starych bardyszów. 20860. gotowych ładunków. Prócz tego wiele innych drobiazgów, których zrejstrowanie czasu dłuższego potrzebuje. W niewola się zas poddała z artyleryi 83. z których 1. Podpółkownik 1. Major, 1. Kapitan, 1. Porucznik: Z Półku *Lorraine* 372. między któremi 1. Podpółkownik, 16. Kapitanów 10. Poruczników: z półku de *Lally* 230. z których sam General, 13. Kapitanów, 14. Poru-

czników 1. Kwatermistrz; żołnierzy morskich 295. między któremi 7. Kapitanów, 8. Poruczników: od woyska kompanii Indyjskiej 94. między któremi 2. Kapitanów, 7. Poruczników 4. Chorążych; Od Jazdy 15. między któremi 1. Kapitan, 2. Poruczników: 40. Woluntaryuzów de *Bourbon*, między któremi 1. Kapitan, 1. Porucznik, 3. Chorążych: Z batalionu Indyjskiego 192. między któremi 1. Major 12. Kapitanów, 21. Poruczników, 10. Chorążych: Inwalidów 124. między któremi Major 1. ze wszystkim 1400. otob: prócz 37. Sztabs-Officyerów do Garnizonu nienależących. Officyalistów Cywilnych z Gubernatorem i Magistratem, jakoteż Obywatelów naliczono Familii 381.

z *Bulletin obozu Xcia Marszałka de Soubise d. 23. Lipca*. Dnia 20. o godzinie pół do osmey wieczorney, dziedziczny X. Brunswicki na częle korpusu. złożonego z Dragonów Scheiterowskich, kilku Eskadronów Huszarów czarnych, i znaczney liczby piechoty prowadzącey liczną Artylerya atakował na pagórkach blisko wsi *Kubnen* pierwsze strażę X. de *Coigny*, które się dla przewyższającey liczby cofnąć musiały aż do *Ober-Essen*. Tu się X. de *Coigny* w kroku zatrzymał, a Huszarowie de

Chamborant tak żwawym ogniem przesładowujących *Alliantow* przywitali, iż po znaczney klęsce całą noc umykając przed *X. de Coigny*, o nemu wieś *Kubnen* na świtanu zostawić musieli. Ta potyczka, która przez 9. i pół godziny przeciągnięta była, naszych więcej nie kosztuje, jako 7. ludzi, a koni 12. Nieprzyjaciół, który garstkę naszych polknać żywcem zamysłał, na placu zostawił 150. zabitych, a *Hussarowie* de *Chamborant* zachwycili w ucieczce 40. *Raytarów* Niemieckich w zupełney zbroi. *X. Henryk de Brunświck* młodszy brat *X. dziedzicznego* w tey okazyi postrzał odebrał niebezpieczny. *Třebacz* z obozu nieprzyjaciół przysłany o tym *Xcia* *Marizałka de Broglie* uwiadomił z prośbą od *Xcia* *Ferdynanda*, aby dwóm doświadczonym *Cyrulikom* *Bogieu* i *Gouerin* pozwolono na ratunek ranionego *Xcia* do obozu nieprzyjaciół się przenieść, co mu nie odmówiono. Kula która młodego *Xcia* trafiła przez kark mimo łopatkę prawą w pierśiach się zatrzymała.

z *Kolberg* d. 23. *Lipca*.

Po wytrzymaniu podwoynego

oblężenia *Rossyjskiego* nieuchronnie nas czeka trzęcie. Wojsko lądowe naszych nieprzyjaciół pod kommandą *Generała - Leytnanta d. Romanzoff*, przed którym obrońca nasz *Xcie de Wurtemberg* pod armaty tuteyszego Miasta schronić się musiał, szybkim krokiem daży do nas. Flota też *Rossyjska* od 10. armat wojennych, kilku galiotów do bombardowania, i wielu płaskich statków, bez żadney szkody wytrzymałszy szturm przed kilką dniami na otwartym morzu, już się koło naszych brzegów pokazywać zaczęła.

Z *Warszawy* d. 12. *Sierpnia*.

Z listu pod dzień dwanaasty *Sierpnia* partykularnego wiary godnego dowiadujemy się, że wojsko *Rossyjskie* marszem pospieszonym w bliskości *Wrocławia* już stanąłszy, niemal ze wszystkich stron to miasto otoczyło. Zkąd inąd zaś pewna jest, że *Król* *Pruski* ściągawszy na zmocnienie obozu swego wiele polków od korpusu *Generała de Zieten*, onego nieposobnym uczynił do dania śluszego odporu *Moskałom*.